

A II. ipari forradalom társadalmi hatásai

VÁLTOZÓ IDŐK

Javasolt feldolgozási idő: 70 perc

Olvasd el a megadott forrásokat, és fogalmazz meg egy rövid leírást a magyar kivándorlás történetéről! Adj figyelemfelkeltő címet az írásnak!

A terjedelem kb. 1 oldal legyen!

A következőkre térj ki:

- Mely években tetőzött a kivándorlás ebben az időszakban?
- Mi készítette kivándorlásra az embereket? Milyen célokkal indultak útnak?
- Az ország mely részéről indultak a legtöbben külföldre?
- Melyek voltak a célországok? Hogyan jutottak el oda a kivándorlók?
- Milyen körülmények között kezdték el az új életet?
- Megvalósultak-e az elképzeléseik?

Források:

Hács története, Kubik György: Kivándorlás 1860–1914

Sulinet, Amerika, Brazília, Kanada

KSH, Magyar Statisztikai Évkönyv, 1907

„Az amerikai és a nyugat-európai kivándorlás a kisebb emigráns csoportokat nem számítva (Rákóczi-szabadságharc, 1848–49-as forradalom és szabadságharc) az 1870-es években indult meg. Első góca Sáros, Szepes, Zemplén és Abaúj-Torna megye volt. Az első években a kis földű és nincstelen ruszinokat és szlovákokat érintette, majd átterjedt a Szepesi-érchegység bányavidékére és a filoxéra pusztította szőlőterületekre is. Ezután húzódott át az 1880-as években Gömör, Trencsén, Árva, Liptó, Turóc, Zólyom, Nyitra megyékre és a 80-as évek végén az egész korabeli Magyarországra.

A kivándorlásnak szinte kizárólagos iránya az észak-amerikai Egyesült Államok volt, csupán a 90-es években költözött ki kisebb számban dél-magyarországi német lakosság a kelet-poroszországi nagybirtokokra, akikkel Németország a lengyel mezőgazdasági munkásság bevándorlását akarta akadályozni.

A Dunántúlról elsősorban Veszprém, Vas, Somogy, Tolna, Fejér megyékből vándorolt ki a kisbirtokos parasztság és az agrárproletariátus. Az Alföldön

különösen Szabolcs és Szatmár megye, valamint a Hajdúság, a Nagykunság, Jászság, Pest, Csongrád, Csanád és Békés megyék népe vette ki a részét a kivándorlásból. Erdélyből a déli és keleti részektől került ki a legtöbb kivándorló. A kivándorlásban minden társadalmi osztály részt vett, de a kivándorlók túlnyomó többségét az agrárszegénység tette ki. A magyarországi mezőgazdasági termelés alacsony színvonala, a nagybirtokok túlsúlya, az ipari munkalehetőség hiánya, általában a feudálkapitalista berendezkedés gazdasági, társadalmi fogyatékoságai teremtettek számukra nyomorúságos helyzetet, és ez készítette őket kivándorlásra. A kivándorlók túlnyomó többsége nem szándékozott végleg letelepedni az Egyesült Államokban. Pénzt akartak gyűjteni, hogy hazatérve földet-házat vásárolhassanak. Ám mindössze mintegy 1/4 részük tért haza, a többiek az I. világháború után lemondtak a hazatelepedésről. Az I. világháború kitöréséig a magyarországi kivándorlók száma megközelítette az 1,8 milliót. Kb. 2/3 részük volt magyar anyanyelvű, a többiek a magyarországi nemzetiségek között oszlottak el. A legnagyobb számú kivándorlás 1890 és 1910 közé esett, 1905–1907-ben tetőzött, amikor az amerikai gazdasági föllendülés és a magyarországi agrárszocialista mozgalmak lehanyatlása találkozott, és három év alatt 528 045 magyar állampolgár hagyta el az országot."

(Részlet a *Magyar Néprajzi Lexikon*ból)
